

egyszerűbben írnak meg." Ez a könyv mély átéléssel és nagy egyszerűséggel íródott. A lényegen kívül, ami Bernadette számára az Isten akarata, nem közül mást. Mentés minden sallangtól, minden rendkívüli keresésétől. Ami megtörtént, azt mutatja be tárgyilagos hűséggel és egyszerűséggel. Kibontakoztatja előttünk Bernadette csodálatosan erős, egyenes, átlátszó és üde egyéniségét. Élethűen, vonzóan áll előttünk egy hétköznapi szent, küszködve a maga hétköznapijaival. Szentsége titkát még mesternője, ez a szintén szentségre törekvő nővér sem értette. Pedig teljesen evangéliumi alapon áll. Szegény és egyszerű. Határozottan és becsületesen teljesíti életfeladatát. Minden félreállítás és lebecsülés ellenére. Nem keres kibúvót, sem könnyebbséget, nem éldeleg a múlt emlékein. Vállalja az életet minden szépségével és szenvedésével. Nagyszerű példakép eszményeket kereső ifjúságunk számára. – Meglep őszinte és találó megállapításai, válaszaival, válságaival és az ötletességgel, ahogyan kíváncsi látogatói elől menekül. Talpraesett válaszait jól sikerült a fordítónak magyarul érzékeltetnie. Józan a saját dolgaiban, ilyen tanácsokat ad másoknak is. Egyszerűsége, mint valami misztérium, megdöbbentette az embereket. Minket is! Keresztülment a testi-lelki szenvedések sötét éjszakáján. Hitelesen áll előttünk. – A könyv, minden egyszerűsége ellenére, izgalmas olvasmány. Nemcsak az ifjúság, mindenki élvezettel és nagy lelki haszonnal olvashatja. Nem kis része van ebben a fordítónak, aki teljesen együtt lendül az eredeti szöveggel. (Csak néhol takarékosabb lehetne az alárendelésekkel.) Gazdag és árnyalt szókincse segít megéreztetni azt, amit már nem lehet szavakkal kifejezni.

Elek Gizella

Bolberitz Pál: Isten, ember, vallás. Ecclesia, Budapest 1981, 427 o.

Régi hiányt pótol Bolberitz Pál vallásfilozófiai munkája, amelyet elsősorban hittudományi hallgatóknak szánt tankönyvül, de bárki haszonnal forgathatja. Alapvető tájékoztatást nyújt a vallásfilozófia problémavilágáról, és kezdeti indítékokat adhat az elmélyült kutatás számára is. Nemcsak szembeállítja saját világnézetét más ideológiákkal, hanem a csak jelzésszerűen felvetett, de nem részletezett problémákkal mintegy arra indítja olvasóit, hogy a kutatást öntevékenyen folytassák. A modern kori vallásfilozófiai irányok kifejtésénél különösen a jelentős katolikus szerzők, vagy Max Weber, Lévi Strauss idevonatkozó elméleteinek ismertetését talán majd a második kiadásban olvashatjuk. Bizonyos ismétlések elkerülése végett talán érdemes lett volna felcserélni az Istenről és az emberről szóló részeket, előbb tárgyalva a kérdező ember megismerő képességeit, és utána a beszélve a megismert transzcendens lényről, Istenről. Úgy tűnik, Szent Tamás gondolatvilágának bemutatásánál fokozottabban kellett volna számolni a Maréchal-féle iskola (köztük K. Rahner) módszerével. Az újszakasztika éppen Szent Tamást értelmezte újra, amikor a kanti ellenvetésekre válaszolt.

Kozma György

Jean Ladame: Ce Coeur si passionné . . . L'esprit véritable d'un culte. (Ez a Szív, amely oly szenvedélyesen szeret . . . Egy kultusz igazi szelme.) Édition Saint-Paul, Paris–Fribourg, 1974, 189 o.

A szerző hosszú éveken át a Paray-le-Monial-i zarándoklatok igazgatója; Alacoque Szt. Margit lelkiségének, a jelenések történetének jó ismerője, alapos tanulmányokban ismertetője. Jelen művében azonban más oldalról közelíti meg a Jézus Szíve-tisztelet problematikáját. Leszögezi az elvet, hogy sohasem a magánkinyilatkoztatások igazolják az Egyház hitét, hanem minden esetben egyedül az Egyház igazolhatja a magánkinyilatkoztatások valóságát. – A szerző kifejezett szándéka az Úr Szíve tiszteletének aggrionamentója, s ezáltal a ben-

ne rejlt értékek hozzáférhetővé tétele korunk embere számára nemcsak az egyéni megszentelődés, hanem a lelkipásztori gyakorlat szempontjából is. E törekvésében a Jézus Szíve-tisztelet megtámadhatatlan alapjait a bibliai kinyilatkoztatásban, az egyházatyák és egyházdoktorok írásaiban és a Tanítóhivatal hivatalos megnyilatkozásaiban mutatja be. Érdekes pl. a két jelentős evangéliumi idézet egymás mellé állítása: Mt 11,29 („szelíd vagyok és alázatos szívű”) és Jn 19,37 („akit átszúrtak”), mint a kultusz egymást kiegészítő két áramlatának forrásai: Jézus belső világának szemlélése és követése, valamint a bűneinkért magát áldozatul adó Szeretet szemlélése és engesztelése. — A századok folyamán oly sok buzgó lelket, apostolt, sőt szenteket nevelő Jézus Szíve-tiszteletnek ne volna mondanivalója korunk számára?

Az aggiornamento érdekében a szerző szembenéz a kultusszal kapcsolatos, napjainkban támasztott nehézségekkel. Ezek egyrészt korunk lelkiiségének fogyatékosságaira vezethetők vissza, de bizonyos tisztogatásra szükség van a kultusz felfogásában és bemutatásában is. Szerzőnk nem retten vissza egyes eltévelyedések, elavult gyakorlatok és kifejezések, az „ál-realista” és művészietlen ábrázolásmód feltárásától. Pl. egyes politikai ideológiák és a Jézus Szíve-kultusz összekapcsolása; a hatékonyság szinte mágikus hangsúlyozása a szív megtérésének követelménye nélkül stb. Az ábrázolásmóddal kapcsolatban megemlíti, hogy Alacoque Szt. Margit 26 jelenés közül 19-ben Jézus Szívét mint ragyogó napot szemlélte, s amint Jézus, a jó pásztor nem őrzött valóságos bárányokat, úgy „Szívének jelét” sem szűkíthetjük le a testi szív naturalista, vagy szentimentális ábrázolására. — Kortársaink szemében az is rontja a kultusz hitelét, ha — a közös hagyományok tiszteletben tartásával párhuzamban — nem akariuk elfogadni a jogos pluralitást az Úr Szíve tiszteletének különböző „iskolái” között.

A mű terjedelmében döntő része két kérdésre válaszol: a) mit ad nekünk Jézus Szíve? b) mit vár tőlünk?

a) Az Örök Ige megtestesült Szíve az Atva iránti tökéletes szeretet példakőre: engedelmesség a cselekvésben („Íme jövök...”) és a teljes ráhagyatkozásban („Ne az én akaratom legyen, hanem a Tied...”). Kienqesztelődésünk, atva-avermeki illelő találkozásunk a Mindenható Istennek ebben a lándzsával átvrt Szívben történt. És ebben a Szívben ismerjük meg igazán Istenünk emberszeretetét, amely személyes és egyben egvetemes, öröktől fogva létező és bűneink ellenére sem szűnő, — mert végtelenül irgalmas szeretet.

b) Mire serkent minket Jézusnak Szíve? hogy szomiazzuk őt, akinek oldalából élő vizek forrása fakad; hogy utánozzuk szelídségét és alázatosságát; hogy hiqvünk és határtalanul bízzunk benne, még ha nem is érinthetjük oldalsebét, mint Tamás tette; hogy szent embersége közvetítésével szenteljük magunkat az Atva dicsőségére; hogy egvesüljünk vele szeretete legnagyobb titkában, az Eukarisztiában, s így aianliuk fel magunkat engesztelő áldozatul; hogy az ő izzó vágyát maunkévé téve borítsuk szeretet-tűzbe a világot; hogy legyünk az irgalmas szeretet fáradhatatlan apostolai; hogy gyermeki szeretettel riaszkodiunk megvált oldalából született Egyházunkhoz; egyszóval: hogy feltétlen odaadással szeressük őt.

A műhöz P. Henri Holstein S. J., a párizsi Institut Catholique tanára írt előszót. Többek között elismeréssel szól a szerző által nvüított teológiai távlatról, amelyben szerencsésen találkozik a leghagyományosabb és a legkorszerűbb felfoás. A könyv nagy érdeme — írja P. Holstein —, hogy elosztja azt a téves felfoást, amely szembeállítja Jézus Szíve kultuszát napjaink evháza lelkipásztori aondiával, amely fokozott figyelemmel fordul „az ember” felé, fokozott figyelmet szentel az ember vágvainak és szorongásainak, az emberi és szociális problémáknak. Téves a szembeállítás, mert ugyan mire lenne nagyobb szüksége

korunk emberének, mint a megbizonyosodásra, hogy a megváltó Jézus isteni és egyben emberi Szívével kimondhatatlanul szereti őt?

Maurice Galdon: Un Dieu au coeur transpercé (Átvert szívű Isten).
Edition Saint Paul, Párizs 1980, 162 o.

A franciaországi Autun segédpüspökének lendületes, olvasmányos stílusban megírt könyve Isten Szívének gazdagságát hirdeti. — A kortárs irodalom jelzései közül, katolikus és nem katolikus teológusok írásaiból, az Egyházon belüli új mozgalmakkal és a hívek tömegeivel való érintkezésből kiolvassa, hogy sem az elméleti, sem a gyakorlati materializmus nem tudja egészen elhallgattatni az ember alapvető vágyát a gyöngédségre: szeretni és szeretetet kapni. Azonban keserű tapasztalatokból tudjuk, milyen erőtlén a szívünk és azoké, akiktől szeretetet várunk. Az evangéliumok és apostoli levelek alapján a szerző arra irányítja tekintetünket, „Akit átverték” (Jn 19,37). Üdvöztünk lándzsával megnyitott Szívében feltárul előttünk a Szentháromság szeretet-élete és Istenünk hozzánk lehajló irgalmas jósága. Az átvert Szívben találkozunk a Szeretettel.

A szerző optimista alapállásból nézi a Jézus Szíve tiszteletet. Megemlíti, hogy politikai ízű áramlatok kisajátították, elferdítették. A művészietlen és teológailag vitatható ábrázolásmód is sokat ártott a kultusznak. De mit törődünk az árnyakkal, mikor itt lángol köztünk Jézus Szíve, mint egy ragyogó nap?! Ragyogó nap, amelynek fényétől és melegétől oly sokat remélhetünk a világ, az Egyház — benne a papság és a család — megújulásában. — A könyv legszébb fejezete a Jézus Szíve szerinti pap vonásait vázolja. (A szerző nyilván itt merített legtöbbet „a mindhalálíg Szolga-Isten” benső világának szemléletéből.)

Figyelemre méltó az ortodox lelkiségből merített biztatás a Jézus Szíve kultusz „megfiatalítása” tekintetében, s az ökumenikus szempont. Hiteles Jézus Szíve-tisztelet hídj lehetne a keleti és nyugati lelkiség között. Minket segíthetne a racionalizmus levetkőzésében, s ezzel közelebb kerülnének keleti testvéreinkhez, akik viszont a kultuszban felismerhetnék saját, évszázadokon át őrzött kincsüket, Urunk oldalsebének szerető szemléletét.

A kereszten átvert és a feltámadás fényében tündöklő isteni Szívből új élet fakad, a szeretet élete. Mire lenne nagyobb szükségünk, huszadik századi keresztényeknek?

Beregí Emma

Ki Önnek Jézus Krisztus?

Életem teljes értelme, testvérem, aki szeret, javít, vezet, aki megvilágosít, és aki fölkellet bennem a humorérzékem. Mert akinek humora van, az tudja, hogy nem elég önmagának, és van valaki, aki megbocsát. Amikor az élet lehetetlenné válik, Krisztus ad erőt ahhoz, hogy mosolyogva folytassam a küzdelmet. Mivel ő maga mindent elviselt, egészen a keresztségig, én magam is el tudom viselni a szorongást, szenvedést, félelmeimet. Azért tudom elviselni, mert ő, Jézus Krisztus, már mindenben megelőzött. A Krisztusban való élet föltámadott élet, mivel ő előttünk járt. Jézus Krisztus számomra a megtestesült szeretet. Ezért tudom azokat is szeretni, akik engem nem szeretnek. Nem vagyok egyedül! Azok, akik ennek a Jézusnak követésére kötelezték el magukat, segítenek. A testvéreknek, Isten gyermekei közösségének, az Egyháznak ez a dicsősége!

Philipp Potter, az Egyházak Világtanácsának főtákará